

Fra land til land

Over til Færøyan

Ja, skreive om Færøyan for Færøyaner er sikkert ein vanskelig oppgave. Men i vaar rekkefølge av reisebrev må vi jo innom. Derfor er det viktig å nevne hvorledes vi kommer til dere herfra Norge. Vi har desverre dårlige skipsforbinnelser når jeg unntar ms. »Hekla« i sommertida. Det er jo ikke alle som liker flyreiser unntagen de som har det veldig travelt. Nei, vi må helt nederst Kjøbenhavn. Så er det bare å spekulere over om hvorfor ikke passasjerbatene går innom Kristiansand S, når de alikevel kan se Lindesnes på norske kysten.

»Dronningen« og »Tjaldur« var begge trivelige og store skip. Ingen tvil om det. Vi var spente når Færøyan steg fram av tåken, de øde, gressklede fjellene i et dust fargeskjær. Vi fikk likesom ikke tak i det med det samme. Men når skipet la til brygga i Tórshavn, utregnet på Olaidagen da forsvand inntrykket av øde berg og gressganger. Tross regnet fikk vi ta del i denne begivenheten som min ven, lærer Poul Juel Hansen fra Lørvik hadde fortalt og under Snoghoj-oppholdet i Danmark. Men nå har jeg med det at lage spenning av oppholdet ved å overlata så meget til tilfeldighetene. Slik også i Tórshavn. Byen var flaggsmykket og festkledd. Vi skulle tro at det var umulig å få rom i denne byen på en slik dag. Jeg kunne vist ha latt være å spørre på hotellet.

Så fikk jeg øye på Ferdamannsfelaget der nede på brygga. Ja, der var sjefen, Sigurd Simonsen og hans stab i full sving med å gi opplysninger om turismen og selge

fine fargekort fra Færøyan. Omsider ble det min tur. Jeg ville ha husrom. Herr Simonsen skjekket opp sitt kartotek og ringte en rekke steder. Nei, ingen råd, men så plutselig ble det positivt. Ja, det ordet har jeg alltid likt. I Varðagota var det plass hos herr Sven Poulsen. Den hjelpsomme turistsejeren skaffet taxi og vi kom da fram til huset på et blunk. Slikt skaffet straks den good will som skal til for et godt opphold på et fremmed sted.

Den sommeruka som var den første turen gikk fort. Det ble et mindre nøyaktig opphold, men jeg gjestet jo Folkehøgskolen, Biblioteket, en avis, »Bacalao« og sist men ikke minst Kyrkjubo. Under spasereturen ut der kom jeg dukkende ut av tåkehavet til Velbestad og hvem motte jeg der uten sjølveste Peter Mohr Dam som jeg hadde hilst på et par dager tidligere i Tórshavn takket være Jakup Lindenskov. Så ruslet jeg resten av vegen i regnyret og fant fram til Kyrkjubo. Met akk, der fikk jeg ikke noe ut av det og tenkte på å returnere, men så var det tilfældighetene igjen.

Der dukket Ingolfur Patursson op. Ham kjente jeg fra Snoghoj. Han ble den reddende engel. Så bar det avsted til kirkeruinen og kirken og til kongsbondgården hvor Jóannes den yngre tok vennlig i mot og viste meg stedet slik som jeg allerede hadde lest om i tredve-åra. — Det var meget som minnet om Norge i den garden. Ikke minst tommeveggene fra Norsk Skogeierforening. Det forteller noe om kunnskapshunger at

fjerde generasjon Patursson befinner seg på Stend Jordbrukskole på Fana ved Bergen. Rektor Øye fortalte det under mitt besøk der i våres.

Dette var første ferden til Færøyan. Jeg hadde gledet meget over det og hostet et stort ubytte. —

I oktober 1963 kom jeg igen og da varte oppholdet til langt ut i februar. Jeg lærte et arbeidsomt, vennlig og gjestfritt folk å kjenne. Som fire ganger tidligere ble Folkehøgskolen min annen heim. Marius og familie, Jóannes av Skarði og alle de andre som det uråd at nevne her gjorde sitt til at de gode inntrykkene for alltid har festnet seg. Vennskapet med partifeller og IOGT-folkene var ikke bare til stor nytte, men også til det opplysningsarbeide som en kan bruke i Norden o. a. s. — Tross radio og TV er det ikke så ofte vi får vite noe om Færøyan her til lands.

Det er så som så med bokreklame, men Nils Brantze's bok »Blandt frender på Færøyan« har fått folk til å bli mere oppmerksomme på folk og land. Jeg har all grunn til å være takksam for all forståelse og hjelp under oppholdet på Færøyan.

Fridtjof Diesen.

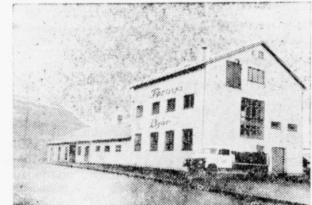
FØROYA BJØR Hapadráttur

Mánadagin, hin 28. februar varð trekt í FØROYA BJØR HAPADRÁTTINUM

Vinnarar vóru:

Fr. Jona Jacobsen, Ziskatrøð, Klakksvík
vann 1 PARKER fyllupenn
Fr. Elisa Vík, Lørvík
Fr. Lena Højgaard, Tøftir
Hr. Johan Poulsen, Selheygg, Klakksvík
Hr. Karl Joensen, Syðrugøtu
vunnu 1 kss. FØROYA BJØR mineralvatn hvør.

Tá tygum hava eitt ella fleiri sett av kapslum við nummurum 1—10, send teir til:

FØROYA BJØR
KLAKKSVÍK

Vinningar henda mánaðan verða:

1 3-hjola sykla
4 kss. FØROYA BJØR mineralvatn.

Bið um tað besta, bið um FØROYA BJØR sjálvandi.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Max Catto:

FEIGDARFUGLAR

(Framhald)

Eg fór illa heitin út aftur í sólina at seta meg, meðan korporálin flenti at mær. Men nú dæmði mær væl at hovra illbønirnar frá pappageykinum. Fegin vildi eg sett fuglin inn til umboðsmannin, um tað annars hevði gjørt nakað til at arga hann.

Eg fekk nú eyga á nakrar innfóddar fangar, sum fingust við at søpa túnið, og knapliga rann mær til hugs, at eg hevði ikki so mikið sum sett halaførðina av teimum trimum, sum komu í gjárvoldið. Vanligt var, at fangar finga ein gongutúr í gardenum hvønn morgun. »Hvar eru teir?« spurdi eg korporálin.

»Hvar heldur tú?« segði hann vitandi og vendi tumlinum niðureftir. »Í holinum.«

I fyrstuni trú eg honum ikki. Men hetta pindi meg. Tað var ein kjallari undir vaktstovuni við smalar sprekku til vind-eyga; teir nýttu hann, tá ið tað var neyðugt at hava ólata fangar fyrri seg. Hann var nakað sum einar fimm ferðir so stórur sum ein likkista. Og i hesum hitanum mundi tað ikki vara leiingi, inntil hann eisini varð kista teirra.

»Hava teir verið hgr i alla nátt?« spurdi eg illa við.

»Ja, i alla nátt«, svaraði korporálin likasælur. »Og teir verða verandi har inntil mær verða givin onnur boð frá umboðsmanninum.«

»Teir doyggja har.«

»Eg havi grivið mætarí menn enn teir«, segði hann.

Aftaná hetta trongdi eg til ein drykk í »Gulleplinum«. So við og við var henda sak vorðin nakað bólgnað. Helst hevði korporálin viljað gjørt av, at koyra teir í kjallaraholið, og umboðsmaðurin mundi fara at flyta teir, nú hann fekk at vita av, at vit ikki kundu fara fyrr enn um nakrar dagar. Eg fór niðan aftur í vaktstovuna at vita, hvussu var, og så eg tá faðir Doonan standa og tjakast við korporálin; i hondini hevði hann bretti við kaffikannu á og rúgvu av breyði. Eg helt meg aftanfyrri pálmatræði og sá at korporálin ypti akslar og gløddi illskur upp í eygu prests. Faðir Doonan visti óiva hvussu fangamaturin plæggi vera og hevði tikið eitt sindur við til teirra.

Men tað man ikki vera mat, teir treingja mest til nú, hugsaði eg, men nakað væl meira av luft.

Knapliga stívnaði faðir Doonan og gløddi við tónum eyg-

um upp á korporálin. Nú visti hann tað. Hann setti brettið frá sær og breiddi hendur sínar út í vónloysi. Eg havi ongantíð hoyrt hann vera harðmeltan, men nú rópti hann tað dýrasta: »Hann vildi sleppa longur, men korporálin legði tunga labba sín á herðar hansara og trýsti hann aftur eftir hæl.

»Hvagar ætla tygum at fara?« spurdi korporálin.

»Teir kvalast har niðri«, segði faðir Doonan.

Korporálin sortnaði i andliti: »Tygum skulu einki leggja i tað. Sovorðið óreinskap hevur ongan vandak.«

»Teir pinast.«

»Teir eru ikki komnir til at hava hvílutíð. Hvát halda tygum, at teir skulu gera á Tahiti?«

»Slepp teimum út hagai, meðan eg biði tygum«, segði faðir Doonan.

»Tá ið teir eiga at sleppa. Tá ið umboðsmaðurin gevur mær boð, men ikki fyrr.«

»Far eftir teimum beinanvegin.«

Korporálin murradi — hann var ikki nakað ringt fólk, men hevði bert einki skil uppá tilfitt. Hann var ektaður hermaður, og vit klekja nógv av hansara slag í Frankariki. — Hann risnaði og svaraði hvassliga: »Tygum skulu einki leggja i at ráða mær, faðir. Tygum eru komin i galna deild. Eg standi ikki undir Várhalla.« Hann vendi sær frá faðir Doonan og i sama bili var fangagardurin

loddur av drama. Tveir svartir lögreglumenn kagaðu bangnir út úr vaktstovuni.

Hví hevði eg varhugan av, at hetta kom mær við? Eg skuldi bert flyta fangarnar longur fram til eitt annað fangahús. Um ein av teimum ikki kom vegin fram av tí, at eingin luft var i fangaholinum, so rakaði hetta ikki meg. Men kortini stóð eg aftanfyrri pálmatrænum við so ringari samvitsku sum ein njónsari. Hetta var sum vánaligt guðfrøðisligt bíleti. Grótharður og gruggutur stóð korporálin burturvendur, meðan presturin stóð við kávandí ørmum, rætt sum hann helt, at hann kundi mana teir upp úr holinum. Teir tigandi svortu lögreglumennir gløddu forvitnir i durinum, og teir innfóddu fangarnir i gardinum stóðu pinn stívur sum svartir marmarasteinar. Hetta slagði av fólk i lært til at hava virðing fyrri kirkjuni — so er ikki vandari enn, at teir siggja ein prest verða til gjøldur — og so eru teir heidnir aftur...

Tað ralaði i faðir Doonan. Hann bráðvendi og helt á dyrnar hjá umboðsmanninum. Hann pikkaði ikki uppá, men bresti beint inn.

Eg gekk nærri undir vindeygad fyrri at hovra. Tað var málið á prestinum, eg hoyrði fyrst: »Tygum hava ikki lovti til...« Umboðsmaðurin kvetti hann av: »Eg havi ongar aðrar staðir

at goyma tilik fólk. Hatta er einasta rúmið.«

»Hava tygum nakrantíð gist harniðri?«

»Nú haldi eg, tygum gera ov mikið av.«

»Tygum hava borið tygum at sum bólmenni.«

»Eg bað tygum ansa tygum i aðni, faðir. Sopið fyrri egnum durum.«

»Triggir manns i hasum holinum. Tað er berur óndskapur. Slepp teimum út hagai.«

»Tá ið tíðin er til tess, skal eg nokk taka mær av hesi sök...«

»Nei, nú!«

»Vil hatta siga, at tygum ætla at siga mær, hvat ið eg havi skyldu til?«

»Eg svørji«, segði faðir Doonan ógvísilgur, »at um tygum ikki gera, sum eg biði tygum...«

Og aftur kvetti umboðsmaðurin hann av og báðir róptu i holið á øðrum, báðir ivaleysir um sín rætt og báðir lika stívur at halda uppá sít. Eg skal siga sum er, at eg helt við umboðsmanninum. Hann var óivað vorðin argur um, at faðir Doonan kvøldið fyrri var komin uppí, og hevði tí sett teir triggjar i kjallaran. Soleiðis helt hann seg hava javnað aftur sín hermennastoltleika. Hermenn eru loynir. Og tað sama eru prestar. Og hesin presturin var loynari enn teir flestu. Hurðin brast upp, og hin tjúkki presturin flagaði út. (Framh.)